

(המשך מעמוד 16)

זהו מקחוימכר של תגרנים בשוק, מכיוון שכל שר הוא מנהיג של מיפלגה או סיעה, וכל משרד ממשלתי הוא גם אחוזה מיפלגתית. משפיעים על יכוח זה גורמים מיפלגתיים וסוליטיים, שאין להם שום קשר עם טובת המדינה. אי-אפשר לבטל משרדים מיותרים, מפני שהם, ש"יכים" למיפלגה זו או אחרת, אשר קולותיה דרושים לקואליציה. אי-אפשר לצמצם מנגנון מנופה, מפני ש הוא מורכב מעסקני-מיפלגה, שהשר חייב לכלכלם.

אחוזות פרטיות. בתום המשא-ומתן המייגע, מתקבל הסכום הסופי, שהוא קטן מדרישות השרים, אך עדיין בלי כל יחס לצרכי המדינה וליכולת הציבור. השנה, כאשר הגיע התקציב לסכום-שיא חדש, בולט הדבר במיוחד. עברה כימעת שנה מאז נכנס לתפקיד צוות שילטוני חדש, הכולל ראש-ממשלה חדש ושרי אוצר חדש.

אך במשך השנה לא נעשה דבר וחצי-דבר כדי לשים קץ לתהוירובוהו המינהלי, לגיבוב משרדים מיותרים ולצימצום מנגיניו.

בשנה זו ירדה התיירות לתהום. אך משרד-התיירות פורח, כאחוזת ביל-עדיית של מיפלגת הל"ע. השר-בליתיק גידעון האזנר, איש הל"ע, העומד בראש ועדה לבדיקת המינהל, נתן לשר-התיירות משה קול, איש הל"ע, תעודה רישמית שהמשרד נחוץ, וצריך לגדול עוד.

משרד-ההסברה, שהיה מיותר כבר ביום הקמתו, קיבל תעודה רישמית על מיותרותו מידי האדם המוסמך ביותר: שר-ההסברה שהתפטר, אהרון יריב. אולם בתקציב ממשיך המשרד להופיע. ראש-הממשלה אינו מסוגל להחליט, חוץ 24 שעות, על חיסולו.

איש אינו מעז לגעת בתקציב-הביטחון המיפלגתי. אומנם, אפילו ביטחוניסט קיצוני כאריק שרון טען שאפשר להוריד ממנו מיליארדים. שערוריית-הביטחון של משרד זה, המעשיר שיכבה שלמה חדשה של מרווחי-מילחמה, הפכו שסידבר, או למ משרד-הביטחון הוא אחוזת הבילי-עדיית של שימעון פרס, האיש מס' 2 במסר שלה, ואין איש מעז לגעת בו. פרס דרוש כדי לבלום את משה דיין, וחוף מזה הביטחון הוא קיושו.

וכן, לאורך כל הקו, נופח התקציב. בעוד שבוטלו שירותים חברתיים חשובים בשטח החינוך והסעה, לא נעשה הניסיון הקל ביותר לפגוע במנגנונים, בביבויים מיפלגתיים ובמבנה המינהל הציבורי. גניבות פי 4, בצד מחל משוער זה, בולטת שערורייה חמורה עוד יותר.

מזה כמה חודשים רוגשת הארץ סביב הגילויים על העלמות-המס ושיחוררי-המס.

בהזווייה: הבת יעד אודניק (מימין), האלמנה אורה והאח סינמה נמיר איש הפשרות

שעליו פיקד, כנגד פורעים ביהודים. הקרב נמשך יום תמים, ובסופו נתפס, נכלא, ניי דון למוות, ורק ברגע האחרון ניצל מ-עמוד-התלייה.

בניין המדינה. כשהגיע לישראל, לי אחר סיים לימודי מיספטים וכלכלה ו לימודי גנינה בכינור בקונסרבטוריום לי מוסיקה באודסה, הלך לעבוד כחוטב-עצים עבור מאפיית המשביר לצרכן בתל-אביב. לאחר שעסק במיספר עבודות מסוג זה, נתמנה למזכיר מועצת פועלי תל-אביב. או היתה אהבתו הגדולה הישיבה בקפה כסית ושעשועים בהידודי לשון, לקוחים מפושקין, עם הבוהמה התל-אביבית, הי אמיתית, של אז.

בדבכד עם פעילותו הציבורית נרתם לתפקידים בכירים בהגנה, ולבסוף הגיע עד למיפקדה הארצית. בשנת 1940 הובל נמיר, כשידיו ורגליו כבולים בשרשרות ברזל, לכלא מירוע. בכלא מצא שלושה מנהיגים אכילי שינאה, ריב ומדון: אברהם שטרן, מפקד הלח"י, ערי ז'בוטינסקי בנו של המנהיג הרזויוניסטי, ומאיר סלונים, מנהיגם של הקומוניסטים. הוא הצליח לי- לשכין שלום ביניהם, ולימים סיפר כי ראה בכך אחת ממילחמותיו הגדולות בתקופת ערב הקמת המדינה.

כאשר מונתה גולדה מאיר כשגרירה במוסקבה, היה נמיר ליועץ בשגרירות ו אחרי-כך מונה כשגריר. הרגע הגדול שלו ברוסיה חל כשהצליח להיפגש עם אמו, שהקשר שלו עימה ניתק שנים רבות קודם-לכן. אמו ידעה כי בנה, מלדכי נמירוב-סקי הפך להיות נמיר, השגריר במוסקבה, אך לא מצאה עוז בנפשה לגשת אליו, רק לפני סיום תפקידו במוסקבה קיבל נמיר אישור מיוחד לנסוע לעיירה חרסון, אשר היתה מחוץ-לתחום לורים ברוסיה.

ראש למישפחה גדולה. כשמונה לי- מזכיר ההסתדרות, לאחר שחזר ממוסקבה, נודע נמיר כאיש-הפשרות. הוא אומנם מעולם לא התפשר על אף עיקרון אחד שלו, אך ידע להרגיע את כל יריביו במילה טובה, בקול עמוק בעל מיבטא אוקראיני חריף. "כשדופקים על השולחן", נהג לו- מר אז, "או שנשבר השולחן, או שנשבר רות האצבעות — ושני הדברים לא טרי ביס".

שוב ירש את גולדה מאיר, הפעם בתפ-קיד שר-העבודה, דווקא בתקופת האבטלה, המעברות ועבודות הדחק, וכימעט שסירב לעזוב טרדות אלה, כאשר הוצע לו להתחרות על תפקיד ראש עיריית תל-אביב. נמיר הביא את העיר לשלטון פועלי, אחרי שנים רבות שהיתה נתונה בידי ה-ציונים הכלליים. עוד הוא מוצף לחיצות יד וברכות לרגל ניצחונו בבחירות, מיתר נמיר לביקור אצל אלמנתו של ראש-עיריית אחר של תל-אביב, ישראל רוקח.

מוכן לחולל אותה. כי מהפכה זו תהיה מכוונת נגד השכבות שראשיה-שילטון עצמו נמנים עליהן. כך נותרה רק דרך אחת לסתימת החור — לקחת מתאוצה. תחת לשבש את מערך האינטרסים הי מיפלגתיים, לרסן את המיפלגת המינהלית או לגבות מס-אמת משיכבת הפרוטקציו-נרים, מוטל העומס על משלם-המיסים, גישה זו טומנת בחובה זילזול תהומי בציבור האורחים — אמונה מוחלטת של השילטון כי אפשר לסחוט מן האורח כל סכום שהוא בעזרת דבריי-חלקלקות מליצות ביטחוניות ואיומים.

כאילו כדי להסגין את הזילזול הזה, באה ברגע הנכון גם שערוריית מימון המיפלגות הגדולות עליידי הלוואות-חינם, ויכול חדש של שערוריות כלכליות. הצירוף אינו מיקרי, בפרשות אלה משת-פות-פעולה כל המיפלגות הגדולות, בקיר אליציה ובאפוויציה — וכך מובטח שיר תוף האופוויציה בתקציב שהוא מסעי-שוד כלפי האורח.

אימנם נשמעים פה ושם קולות של פלגיי-מחאה נגד הקנוגיה, אך מכיוון שכל פלג קטן משתדל לנצל את הפרשות כדי להפיק מהן הון פוליטי פרטי, ולא קמה חזית רצינית המסוגלת לתות כוח, אין למחאה זו תוצאה ממשית. לאורח לא נותר אלא לשלם את החשבון.

אישים

אישי-ציבור בעל נשמה

נרדך נוסף נחתם בחומת בוני המדינה

ידידיו הרבים של מרדכי נמיר, אשר הכינו וריפרחים לכבוד יום-הולדתו ה-78, שצריך היה להיערך ביום הראשון האתי רון, באו עם אותם זרים בדיוק לבית הקברות הישן ברחוב טרומפלדור בתל-אביב.

אולי היה זה סימלי שידידיו של נמיר לא הביאו את הפרחים לביתו, מאז חדל לכהן כראש עיריית תל-אביב, לפני שש שנים, הסתגר נמיר בביתו כשהוא מקדיש את כל זמנו לדברים האהובים עליו: שירי רה רוסיית, מחזות תיאטרון ואוסף פילי-החרסינה שלו.

אישי המדינה שהביאו בתחילת השבוע את נמיר לקבורה, ידעו כי עם מותו של האיש הלך לעולמו עוד נרדך של דור שלם, דור המעצבים שבא אחרי דור החוזים, דורו של דוד בן-גוריון.

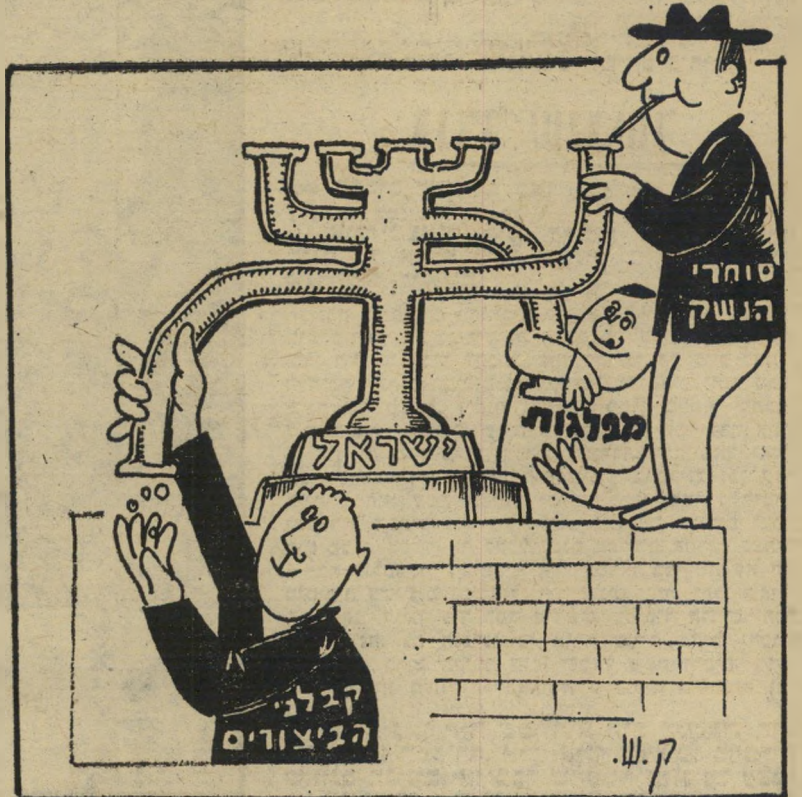
נמיר החל במלחמתו רבת השנים עבור ארץ-ישראל עוד לפני שעלת אליה. פעיל-דור החינוך באוקראינה התגלמה בקרב

הגורמים לאובדן סכומי-עתק. כימים-עברו סברו גם אנשים טובים כי זהו ליקוי בלתי-נמנע, המגיע לכמה מאות מיליוני לירות, ושאינו משמעותי בחשבון הכולל. אולם בינתיים השתנה התמונה. כעת מדובר על מיליארדים.

העיתונאי ברוך נאדל דיבר על 15 מיל-יארדים שאבדו לאוצר-המדינה, בגלל העי-למות-מס בידעת השילטונות ובעורחם. רואה-חשבון מתון ומימסדי יותר, דן בבלי, העריך את ההעלמות האלה בסך שמונה מיליארדים לשנה.

אפילו לפי אומדן מינימליסטי זה מגי-עות העלמות-ברשות לסכום העולה פי-ארבע על המיסים החדשים. בסך שני מיליארדים, שירדו השבוע על ראש הי-ציבור.

מול ההאשמות, שותק השילטון. לבד מכמה תירוצים מגומגמים, לא נעשה אף ניסיון לטעון כי נעשים דברים משמער-תיים לחיסול הנגע. גביית מס-אמת תהווה מהפכה סוציאלית, השילטון הקיים אינו

תקציב המדינה